

A photograph of a person wearing a bright red, flowing dress, walking barefoot on a sandy beach. The person's legs and feet are the central focus, stepping on the sand and through the white foam of a wave. The background shows the ocean with gentle waves. The overall mood is serene and evocative.

Adriënne Nijssen

DANSEN
OP DE
WATERLIJN

laVita
Publishing

ISBN 978-90-79556-22-9

© 2005 Adriënne Nijssen

© 2005 LaVita Publishing

Omslag en opmaak: Jeelof Design, Leeuwarden

Omslagfoto: Jolande Blom en Hilda Abbing

LaVita Publishing

www.lavitapublishing.nl

Niets uit dit boek mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dansen op de waterlijn

Roman

Adriënne Nijssen

LaVita Publishing 2005

**Dans aan het water,
elke stap verder uiteen.
En geen weg terug.**

Voor Ad

Proloog

“Als iemand trouwt hoort de zon te schijnen, als iemand begraven wordt hoort het te regenen, het zijn symbolen die bij de gebeurtenis passen,” zei ze vaak. De door haar zelf uitgesproken woorden ontroerden haar tot tranen toe. Maar ze was dan ook een romantica. Zon op je trouwdag betekende een zonnig huwelijk. Regen op je begrafenis hield in dat heel de wereld om je hilde.

Haar crematie was zo anders dan ze zich gedroomd had. Een hittegolf teisterde al weken ons land, hoewel het niet als zodanig in de statistieken opgenomen werd. Voor een hittegolf moet immers drie dagen lang een temperatuur van dertig graden of meer gemeten zijn en het kwik bleef wekenlang steken bij negentwintig graden. In Frankrijk eiste de extreme warmte duizenden doden, vooral bejaarden. Ook het sterftcijfer in Nederland vertoonde een piek. Tijdens die hittegolf werd ze gecremeerd. Ze zou het gewaardeerd hebben alsnog in een statistiek te komen.

Voor mij was het zo normaal dat de zon scheen. Wij waren immers de regen, het noodweer voorbij. Al jaren.

Ons kon enkel zonnenschijn wachten na een groot aantal jaren zware storm door ziekte. En zoals elke storm gaat liggen, aan elk noodweer een einde komt, zo kwam ook onze relatie weer in rustiger vaarwater. We wisten dat de haven in zicht was, we kregen de tijd langzaam binnen te varen. Dat gaat

nu eenmaal het beste bij rustig en zonnig weer.

Op die snikhete dag in augustus huilde ik allang niet meer om haar, onze tranen huilden we al jaren daarvoor. Nee, op die snikhete dag legde ik, gekleed in de zonnigste jurk uit mijn garderobe, een veldboeket voor haar neer, stak zestig kaarsen aan en luisterde naar Robert Long.

“Gecondoleerd met het verlies”, moest ik na afloop talloze malen aanhoren. Hoezo verlies, dacht ik, ik had pas van verlies kunnen spreken als ik haar nooit ontmoet had, het kronkelige pad naar onszelf niet samen met haar had gelopen. Ik hield de woorden voor me en knikte vriendelijk, begreep dat men niet wist wat anders te zeggen.

Precies één jaar later ben ik in een haven ergens in Overijssel. Ze vallen alsnog: tranen uit de hemel. Met bakken komen ze uit de lucht. Regen en wind zwepen het water op, mijn bootje deint. Alles druipt, ik voel druppels via mijn natte haren mijn T-shirt binnenglijden, maar heb niet het besef mijn capuchon op te zetten.

Ik sta aan de kade en kijk omhoog, mijn gedachten bij haar. Het is alsof ik haar zie lachen. “Zie je wel, ik heb toch altijd gezegd dat regen op je sterfdag mooier is.” Ik geef haar geen gelijk. Met een knip-oog naar boven ga ik de kajuit in. Genieten van wat er wel is. Koffiezetten en wachten tot de bui over is. Zij was het die me leerde genieten van het moment. Zij was het die me leerde dat de bui altijd overgaat.

‘Honderdnegenennegentig’ was het eerste dat ze tegen me zei. Ik was een seconde daarvoor naast haar gaan zitten aan de bar van het campingrestaurant. Niet begrijpend keek ik haar aan. Ik had natuurlijk met ‘tweehonderd’ of elk willekeurig getal kunnen antwoorden, maar daar was het niet het moment voor. Mijn gevatheid was al maanden beneden peil. Precies even lang als het moment dat Mart eindelijk voorgoed de deur achter zich had dichtgedaan. De scheiding was nog lang niet geregeld, maar toch was Mart vanaf toen mijn toekomstige ex. ‘Onder dat nummer staat vandaag mijn advertentie in de krant’, lichtte ze toe. ‘Ik ben alweer zo’n twee maanden alleen en dat heeft lang genoeg geduurd.’ Duizend gedachten gingen door mij heen. Natuurlijk wist ik van het bestaan van contactadvertenties, las ze ook regelmatig, me altijd afvragend welke types daar achter schuilgingen. Hier zat er dus een naast me. Grote struise vrouw, ik schatte haar zo’n tachtig kilo. Kort bruin stekelkoppie waarin hier en daar de eerste grijze haren zichtbaar werden. Zwarte spijkerbroek, witte bloes, zwart colbertje. Duidelijk een mannencolbert. Ze maakte sowieso een mannelijke indruk.

Ik had haar graag willen vragen waarom je zo’n advertentie zet, maar ik durfde niet. In mijn ogen nog altijd iets van het forceren van het lot. Bovendien kreeg ik ook weinig kans, ze kletste maar door. Ik begreep dat ze een grote stacaravan gekocht had op

deze camping. Twee slaapkamers, keuken, woonkamer, eigen douche en toilet, flinke tuin met schuurtje. Alles erop en eraan, eigenlijk een appartementje in de vrije natuur. Maar eenzaam was het wel in de winter.

Ze bood me wat te drinken aan en stelde zich voor. 'Clara', zei ze kort. Stevige handdruk die ook eerder aan die van een man dan aan die van een vrouw deed denken.

'Marjanne', was mijn antwoord. Behoorlijk kortaf. Eigenlijk had ik helemaal geen zin in een gesprek met iemand die zojuist verlaten is, verlaten heeft. Ik was nog teveel met mezelf bezig en zocht vooral wat afleiding. Met drie dagen werken probeerde ik uit de bijstand te blijven en zo goed en zo kwaad als dat ging voor mijn twee kleine lievelingen, negen en drie jaar oud, te zorgen. Ik kon maar net mijn hoofd boven water houden. Ik was hier omdat een collega mij voor nop haar huisje voor een week had aangeboden, ze kwam er in de winter zelf toch nooit. Alleen de stookkosten waren voor mijn rekening had ze gezegd. Dat ik daar nog even voor moest sparen vond ze niet erg.

Niets van dat alles vertelde ik aan Clara, ze vroeg er ook niet naar. Ze scheen het vanzelfsprekend te vinden dat ik daar zat, was bovendien vooral met zichzelf bezig. Haar partner was na iets meer dan twintig jaar verliefd geworden op iemand anders.

'Kan gebeuren nietwaar?', zei ze stoer en laconiek vertelde ze erover. Haar mond lachte, haar ogen lieten iets anders zien. Type ruwe bolster, blanke pit, leek ze me.

Ik weigerde een tweede drankje en nam afscheid, wilde graag naar Loec en Eline, die ik bijna nooit alleen liet.

Met een “Zie ik je nog, schat?” bleef ze achter aan de bar. Nee, waarschijnlijk zou ze me niet meer zien. Ik was niet in de positie om hier het ene drankje na het andere te bestellen. Heerlijke boswandelingen, even geen telefoon, geen brieven van advocaten, alleen een Kerstmis van voorlezen en spelletjes doen, daar was ik voor gekomen. Een beetje peinzend liep ik de donkere nacht in, op zoek naar mijn tijdelijke onderkomen.

Die nacht kon ik niet meteen slapen. Ondanks alles intrigeerde Clara me, of liever gezegd, haar advertentie intrigeerde me. Graag had ik die gelezen. Gewoonlijk zag ik in de tekst van een advertentie niet de persoon erachter. Nu ik eindelijk een keer de persoon erachter had ontmoet kon het toch niet zo zijn dat ik de tekst niet zou lezen. Een krant paste echter niet in mijn budget. Ik las het regionale nieuwsblad wel op het werk, maar als ik na de vakantie terugkwam, zou de krant met haar advertentie wel weg zijn.

Maar wacht eens, had ik niet een hele stapel kranten in de bar annex restaurant zien liggen? Zou het me lukken om die morgenochtend op te gaan halen? Dat zou me ook wat te doen geven op de lange avonden. Die gedachte beviel me en met het idee morgen iets te kunnen regelen viel ik uiteindelijk in slaap.

Eline, mijn dochter, zorgde ervoor dat ik de volgende morgen al vroeg wakker was. Ik nam haar bij me in bed zodat haar grote broer nog even kon

doorslapen. Iets na achten meldde Loec zich ook en gedrieën ontbeten we heel genoeglijk.

Een boswandeling was het tweede programmaonderdeel voor die dag. Het vroor en een winterzonnetje scheen. Precies het weer waar ik van houd en ik genoot van mijn kinderen en de omgeving. Op de terugweg even langs de receptie.

‘Natuurlijk,’ zei de dame achter de balie, ‘neem maar mee, wij gooien ze anders toch maar weg’, en ze duwde me een behoorlijke lading leesvoer in mijn handen.

Heerlijk, zoveel kranten. Nog vijf lange avonden voor de boeg en televisie heeft me nooit echt kunnen boeien.

De dag vulde zich met een middagslaapje, voorlezen, spelletjes, koken en de gebruikelijke bedrituelen. Even na achten eindelijk alleen. Behalve het rituelen van de krant klonk er geen enkel geluid. Vlot keek ik de stapel door. De zaterdagkrant, de contactadvertenties. Haastig las ik ze door, was vandaag alleen geïnteresseerd in nummer honderdneuenennegentig. En daar stond het dan, onopvallend tussen alle andere advertenties: *“Ben jij net als ik een vrouw van HBO-niveau, houd je van reizen, dansen, een drankje uit en thuis? Ben je rond de 45? Schrijf me dan en wie weet krijgen we een goed leven samen. Brieven onder nummer 606 van dit blad.”*

‘Shit, een pot!’, fluisterde ik in mezelf. Een keer eerder had ik er eens een ontmoet, en ik was haar nooit vergeten. Het was in een ziekenhuis waar ik, jong en onervaren, stage liep. Aan woorden als homoseksueel en lesbisch was mijn moeder, met

haar toch al karige voorlichting, nooit toegekomen. Ik kende ze dus ook niet. “Van de verkeerde kant” was het enige dat ik ooit had opgevangen. Het werd gefluisterd en nooit ben ik te weten gekomen wie ermee bedoeld werd. De intonatie van de gefluisterde woorden had een onuitwisbare indruk achtergelaten en verkeerd kon niet goed zijn.

“Flikkers” en “potten” was wat ik in de wandelgangen op school had opgepikt en wat die zoal samen deden. Veel fraais was dat niet.

En deze verpleegster voldeed aan alles wat ik van flikkers en potten wist. Ze was opdringerig. Ze manoeuvreerde zich iedere keer opnieuw zodanig dat ze achter me stond en zich over me heen kon buigen, zodat ik haar hete adem in mijn nek kon voelen. Precies zoals ik gehoord had dat ze deden. Wat ze dan allemaal murmelde heb ik ernstig verdrongen, ik weet het niet meer. Ik voelde de rillingen van afschuw met terugwerkende kracht door me heen gaan.

Eerlijk is eerlijk, zo had Clara zich niet opgesteld. Achteraf gezien had ze het over haar partner gehad en niet over haar man. Dat was mijn eigen invulling geweest. En dat “schat” bij haar laatste vraag had toch alleen maar speels geklonken. Geen avances, niks van dat al. Natuurlijk hoorde ik ook niet tot haar doelgroep. Hetero of homo, ik was te jong. Ik moest nog vijfendertig worden. Bovendien had ik niet veel gezegd gisteravond, maar wel heel duidelijk laten merken dat ik in ieder geval niet op zoek was naar een partner. Net zes maanden vrij en dat nog niet eens officieel. Nog volop bezig mezelf

te ontdekken en me te ontworstelen aan elf jaar niet uit te vlakken lichamelijke - en wat erger was - geestelijke onderdrukking. Nee, ik ging het maken in mijn eentje, al wist ik op dat moment nog niet hoe.

Het weinige dat ik haar verteld had was voornamelijk over mijn kinderen geweest. Of zij kinderen had, daar had ze zich eigenlijk niet over uitgelaten. Zal wel niet, een pot van die leeftijd. Draagmoeders, IVF en kunstmatige inseminatie waren termen die in haar vruchtbare jaren nog ergens diep lagen te sluimeren in het brein van de medische wetenschap.

Met de krant legde ik ook Clara naast me neer en sliep voor de tweede achtereenvolgende nacht bijzonder goed. De boslucht deed zijn werk.

Ook de volgende dagen voltrokken zich op dezelfde rustige manier. Het werd kerstavond en het werd kerst. Op een heel prettige wijze ging het ene moment in het andere over. Ik dacht niet meer aan Clara, ging ook niet meer naar de bar.

Drie dagen na thuiskomst en weer aan het werk begonnen de herinneringen aan de vakantie al te vervagen. De ontmoeting met Clara was ik grotendeels vergeten. Ik werkte, richtte mijn huis anders in, trachtte te overleven. Soms lukte dat wonderwel, soms helemaal niet. Ik probeerde met het oog op de heel nabije toekomst, de zomervakantie, een appeltje voor de dorst aan te leggen. Ik onderhandelde met advocaten en solliciteerde. Mezelf en de kinderen bedruipen was het meest nabije doel voor de toekomst.